

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο ιός της τριστεζας των εσπεριδοειδών είναι σήμερα διαδεδομένος σε όλη την Κύπρο και προκαλεί μια από τις πιο σοβαρές ασθένειες στα εσπεριδοειδή. Τα αποτελέσματα της μελέτης κατέδειξαν για πρώτη φορά με βιολογικές και μοριακές μεθόδους τον βαθμό σοβαρότητας της ασθένειας στο νησί όπου το ποσοστό των ήπιων φυλών του ιού (58%) υπερτερεί σε σχέση με το ποσοστό των μετρίως σοβαρών (32%) και σοβαρών φυλών (10%). Αναπτύχθηκαν δύο καινοτόμες και ταχείες εργαστηριακές *in vitro* μέθοδοι βιολογικής ανίχνευσης του ιού της τριστεζας, καθώς και βιολογικού διαχωρισμού ήπιων και σοβαρών απομονώσεων του ιού. Μελετήθηκε για πρώτη φορά στην Κύπρο η μέθοδος της σταυροειδούς προστασίας με χρήση δύο ήπιων τοπικών απομονώσεων του ιού και τα αποτελέσματα ήταν ενθαρρυντικά για προστασία δενδρυλλίων Washington navel εμβολιασμένων σε κιτρομηλιά από μετέπειτα προσβολή με σοβαρή απομόνωση. Μελετήθηκαν διάφοροι μέθοδοι εξυγίανσης του ιού της τριστεζας και των ιοειδών των εσπεριδοειδών και καταδείχθηκε ότι ο συνδυασμός συγκεκριμένων μεθόδων εξυγίανσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αρτιότερη παραγωγή υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού εσπεριδοειδών. Αναπτύχθηκε μια νέα μέθοδος για εξυγίανση των ιοειδών των εσπεριδοειδών με θεραπεία χαμηλών θερμοκρασιών *in vitro* στους 4°C για 5 βδομάδες προσβεβλημένων μικρομοσχευμάτων και μικροεμβολιασμό. Η χρήση της ριμπαβιρίνης για χημειοθεραπεία *in vitro* και η θερμοθεραπεία δενδρυλλίων αυξάνει το ποσοστό εξυγίανσης του πολλαπλασιαστικού υλικού που είναι προσβεβλημένο με τον ιό της τριστεζας.

Λέξεις κλειδιά: Τριστεζα, απομονώσεις, σταυροειδής προστασία, εξυγίανση.